

บทที่ 3

การวิเคราะห์ต้นทุนขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ผลการดำเนินงานขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

จากข้อมูลผลการปฏิบัติงานขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพที่ผู้เขียนได้ศึกษานับแต่เริ่มกิจการจนถึงปัจจุบัน องค์การประสบผลขาดทุนทุกปี กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงมีจำนวนสูงกว่ารายได้อยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลในตารางที่ 3.1 ซึ่งแสดงผลการดำเนินงานรวมทั้งองค์การจากอดีตถึงปัจจุบัน

จากตารางที่ 3.1 จะเห็นได้ชัดเจนว่าอัตราค่าใช้จ่ายต่อรายได้อยู่ในระดับสูง แม้ว่าในทางปฏิบัตินั้นองค์การมีการวางแผนรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังทำการติดตาม ควบคุมและประเมินผลเป็นประจำทุกเดือน โดยมีสำนักงานแผนโครงการและงบประมาณเป็นผู้รับผิดชอบ ขั้นตอนการวางแผนรายได้และค่าใช้จ่ายตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการรายงานผล องค์การได้ปฏิบัติตามระเบียบวิธีการของสำนักงานงบประมาณโดยจัดทำเป็นรายปี (การวางแผนเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายทำในรูปของงบทำการ การวางแผนเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินทำในรูปของงบลงทุน) การติดตามควบคุมรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นหน้าที่โดยตรงของเขตการเดินรถ ซึ่งจะมีการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อแผนกแผนโครงการวิเคราะห์และประเมินผลของสำนักงานแผนโครงการและงบประมาณ จากนั้นสำนักงานแผนฯ จะจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของแต่ละเขตและรวมทั้งองค์การเป็นประจำทุกสิ้นเดือน โดยจัดทำในรูปของงบกำไรขาดทุนและงบดุลเสนอต่อสำนักงานงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

ข้อมูลในตารางที่ 3.1 แสดงผลการดำเนินงานรวมทั้งองค์การ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของเขตการเดินรถต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาในปี 2529 - 2531 ปรากฏตามงบกำไรขาดทุนและงบดุลของแต่ละเขต ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก ข.

การวิเคราะห์ต้นทุนทางตรงขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ซึ่งมีอัตราค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้เป็นประจำทุกปีนั้น ใช้ข้อมูลทางด้านค่าใช้จ่ายจากแผนงบประมาณที่จัดทำไว้ และศึกษาข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงแล้ว พบว่าจำนวนเงินตามแผน (Plan) กับจำนวนเงินที่เกิดขึ้นจริง (Actual) นั้นแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะในรายการที่มีนัยสำคัญ (บัญชีที่มีจำนวนเงินสูงมากกว่ารายการอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัดเจน)

ตารางที่ 3.1 ผลการดำเนินงานขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ปี 2521-2531

ปี	รายได้	ค่าใช้จ่าย	กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	หน่วย : ล้านบาท
				อัตราส่วนค่าใช้จ่าย ต่อ รายได้ (%)
2521	1,058.2	1,438.3	(380.1)	135.9
2522	1,421.3	1,898.3	(477.0)	133.6
2523	1,777.4	2,523.3	(745.9)	141.9
2524	2,524.5	3,344.3	(819.8)	132.5
2525	2,965.0	3,939.8	(974.8)	132.9
2526	3,137.8	4,214.2	(1,076.4)	134.3
2527	3,077.9	4,279.7	(1,201.8)	139.0
2528	3,446.2	4,544.3	(1,098.1)	131.9
2529	3,368.1	4,360.7	(922.6)	129.5
2530	3,218.8	4,144.1	(925.3)	128.7
2531	3,510.3	4,371.4	(861.1)	124.5

ที่มา : แผนงบประมาณ สำนักงานแผนโครงการและงบประมาณ
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง (เฉพาะส่วนที่ทางองค์การเรียกว่า เป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้น ตามที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน) กับงบประมาณที่องค์การจัดทำไว้ เพื่อพิจารณาเลือกรายการที่จะจัดทำเป็นตัวแบบต้นทุน เมื่อการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงานขององค์การแสดงไว้ในตารางที่ 3.2 ถึงตารางที่ 3.13

การเลือกต้นทุนเพื่อสร้างตัวแบบ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกต้นทุนเพื่อนำมาสร้างตัวแบบ ต้องเป็นต้นทุนทางตรงของเหตุการณ์เชิงจัดเป็นต้นทุนผันแปรและควบคุมได้ ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เป็นต้นทุนที่มีนัยสำคัญ ซึ่งมีจำนวนเงินสูงกว่า 15% โดยเฉลี่ยของต้นทุนทางตรงของเหตุการณ์นั้น ๆ หรือ
  2. เป็นรายการต้นทุนที่เกิดผลต่างระหว่างงบประมาณกับจำนวนเงินจ่ายจริงอยู่ในระดับสูงโดยเฉลี่ยตั้งแต่ 20% ของจำนวนเงินผลต่างทั้งสิ้นที่เกิดขึ้น
- การเลือกต้นทุนเพื่อนำมาสร้างตัวแบบนั้นต้องเป็นต้นทุนผันแปรและควบคุมได้ โดยต้นทุนจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตและอยู่ในขอบเขตที่ผู้จัดการของเหตุการณ์มีอำนาจตัดสินใจในต้นทุนนี้ได้

การที่ไม่นำต้นทุนซึ่งมีลักษณะคงที่มาสร้างตัวแบบด้วยนั้น เนื่องจากรายการประเภทนี้สามารถทราบจำนวนเงินที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่ชัด จึงไม่จำเป็นต้องนำมาสร้างตัวแบบ สำหรับต้นทุนที่ควบคุมไม่ได้นั้น มิได้นำมาสร้างตัวแบบเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากต้นทุนที่อยู่นอกเหนือการควบคุมนั้นจะต้องเป็นไปตามจำนวนเงินที่นโยบายกำหนดไว้ จึงไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายและเวลาที่ต้องสูญเสียไปในการสร้างตัวแบบ ซึ่งตัวแบบนี้จะนำไปใช้ไม่ได้และไม่มีประโยชน์เลย

ตารางที่ 3.2 ถึงตารางที่ 3.13 แสดงต้นทุนตามงบประมาณเปรียบเทียบกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงและผลต่างทั้ง 3 ปีของแต่ละเหตุการณ์ ซึ่งจากตารางเหล่านี้ นำไปคำนวณหาอัตราเฉลี่ยต่อปี เพื่อเลือกรายการต้นทุนที่จะนำมาสร้างตัวแบบให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในลักษณะของต้นทุนที่มีนัยสำคัญ หรือต้นทุนที่เกิดจำนวนผลต่างสูงได้ดังตารางที่ 3.14 ถึงตารางที่ 3.17 และจากตารางเหล่านี้ทำให้เลือกต้นทุนที่มีนัยสำคัญ หรือต้นทุนที่เกิดผลต่างเป็นจำนวนเงินสูงได้ตามแผนภาพที่ 3.1

¹ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น คือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขององค์การหรือต้นทุนโดยตรงของเหตุการณ์นั่นเอง

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2529 ของเขตการเดินรถที่ 2

ชื่อผู้ซื้อ	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	93,145,000	19.52	91,478,498	20.12	1,666,502	4.05
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	12,305,000	2.58	11,678,119	2.57	626,881	1.52
1.2.2 เบี้ยขยัน	3,566,000	0.75	2,628,097	0.58	937,903	2.28
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	14,605,000	3.06	10,134,246	2.23	4,470,754	10.87
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	8,638,000	1.81	7,995,354	1.76	642,646	1.56
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	32,816,000	6.88	39,228,731	8.63	(6,412,731)	15.59
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,609,000	0.55	2,506,646	0.55	102,354	0.25
1.2.7 อื่น ๆ	108,000	0.02	17,800	0.00	90,200	0.22
2. สวัสดิการพนักงาน	6,361,000	1.33	6,990,563	1.54	(629,563)	1.53
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	11,178,000	2.34	10,956,767	2.41	221,233	0.54
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	124,477,000	26.08	112,442,748	24.73	12,034,252	29.25
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	12,735,000	2.67	12,734,850	2.80	150	0.00
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	-	-	33,212	0.01	(33,212)	0.08
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	94,487,000	19.80	88,153,247	19.39	6,333,753	15.40
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	26,004,000	5.45	26,781,115	5.89	(777,115)	1.89
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	13,533,000	2.84	8,983,486	1.98	4,549,514	11.06
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	7,249,000	1.52	7,142,182	1.57	106,818	0.26
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	30,000	0.01	29,460	0.01	540	0.00
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	8,875,000	1.86	10,202,931	2.24	(1,327,931)	3.23
13. ค่าเสื่อมราคา	4,438,000	0.93	4,614,556	1.01	(176,556)	0.43
รวม	477,207,000	100	454,732,607	100	41,140,608	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.3 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2530 ของเขตการเดินรถที่ 2

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	99,106,000	20.87	95,746,745	21.27	3,359,255	11.30
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	11,801,000	2.49	11,114,697	2.47	686,303	2.31
1.2.2 เบี้ยชยัน	3,125,000	0.66	2,520,897	0.56	604,103	2.03
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	10,798,000	2.27	8,825,128	1.96	1,972,872	6.64
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	8,417,000	1.77	7,517,403	1.67	899,597	3.03
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	41,813,000	8.81	41,067,851	9.12	745,149	2.51
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	1,900,000	0.40	2,476,174	0.55	(576,174)	1.94
1.2.7 อื่น ๆ	90,000	0.02	0	0.00	90,000	0.30
2. สวัสดิการพนักงาน	8,026,000	1.69	7,287,629	1.62	738,371	2.48
3. เงินบำเพ็ญพนักงาน	11,893,000	2.50	11,387,018	2.53	505,982	1.70
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	114,410,000	24.10	108,741,624	24.15	5,668,376	19.07
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	12,735,000	2.68	11,827,790	2.63	907,210	3.05
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	-	-	22,877	0.01	(22,877)	0.08
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	83,950,000	17.68	81,789,735	18.17	2,160,265	7.27
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	27,530,000	5.80	28,282,855	6.28	(752,855)	2.53
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	19,327,000	4.07	11,880,546	2.64	7,446,454	25.06
10. ค่าเช่าทรัพย์สิน	7,211,000	1.52	7,765,035	1.72	(554,035)	1.86
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	26,000	0.01	407,468	0.09	(381,468)	1.28
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	10,312,000	2.17	8,952,051	1.99	1,359,949	4.58
13. ค่าเสื่อมราคา	2,312,000	0.49	2,597,863	0.58	(285,863)	0.96
รวม	474,782,000	100	450,211,387	100	29,717,158	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2531 ของเขตการเดินรถที่ 2

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	107,519,000	22.05	101,130,727	23.17	6,388,273	12.38
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	11,723,000	2.40	10,921,470	2.50	801,530	1.55
1.2.2 เบี้ยชยัน	3,359,000	0.69	2,257,350	0.52	1,101,650	2.14
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	10,134,000	2.08	9,135,574	2.09	998,426	1.94
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	9,041,000	1.85	7,217,086	1.65	1,823,914	3.54
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	46,519,000	9.54	35,598,632	8.16	10,920,368	21.17
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,642,000	0.54	1,993,566	0.46	648,434	1.26
1.2.7 อื่น ๆ	96,000	0.02	0	0.00	96,000	0.19
2. ล่วงกิจการพนักงาน	8,912,000	1.83	7,983,174	1.83	928,826	1.80
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	12,902,000	2.65	11,961,433	2.74	940,567	1.82
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	112,519,000	23.08	100,141,157	22.94	12,377,843	23.99
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	14,145,000	2.90	13,127,928	3.01	1,017,072	1.97
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	36,000	0.01	28,380	0.01	7,620	0.01
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	75,791,000	15.55	70,765,501	16.21	5,025,499	9.74
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	32,416,000	6.65	32,627,808	7.48	(211,808)	0.41
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	16,782,000	3.44	12,392,197	2.84	4,389,803	8.51
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	8,220,000	1.69	7,881,586	1.81	338,414	0.66
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	156,000	0.03	211,794	0.05	(55,794)	0.11
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	11,934,000	2.45	9,246,952	2.12	2,687,048	5.21
13. ค่าเสื่อมราคา	2,692,000	0.55	1,864,362	0.43	827,638	1.60
รวม	487,538,000	100	436,486,676	100	51,586,528	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.5 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2529 ของเขตการเดินรถที่ 5

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	87,471,000	21.31	83,264,206	21.47	6,206,794	18.92
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	12,104,000	2.88	11,351,339	2.93	752,661	2.29
1.2.2 เบี้ยขยัน	2,462,000	0.59	2,497,575	0.64	(35,575)	0.11
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	6,098,000	1.45	5,461,328	1.41	636,672	1.94
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	7,060,000	1.68	6,422,556	1.66	637,444	1.94
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	42,626,000	10.15	37,146,324	9.58	5,479,676	16.70
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,512,000	0.60	1,902,612	0.49	609,388	1.86
1.2.7 อื่น ๆ	119,000	0.03	24,500	0.01	94,500	0.29
2. สวัสดิการพนักงาน	7,384,000	1.76	5,862,819	1.51	1,521,181	4.64
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	10,737,000	2.56	7,443,136	1.92	3,293,864	10.04
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	83,129,000	19.80	80,697,493	20.81	2,431,507	7.41
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	17,871,000	4.26	17,627,670	4.55	243,330	0.74
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	75,562	0.02	(75,562)	0.23
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	89,692,000	21.36	83,733,169	21.60	5,958,831	18.17
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	18,914,000	4.51	17,771,948	4.58	1,142,052	3.48
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	7,211,000	1.72	6,823,836	1.76	387,164	1.18
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	6,126,000	1.46	5,380,914	1.39	745,086	2.27
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	160,000	0.04	60,461	0.02	99,539	0.30
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	6,573,000	1.57	6,837,864	1.76	(264,864)	0.81
13. ค่าเสื่อมราคา	9,540,000	2.27	7,352,349	1.90	2,187,651	6.67
รวม	419,831,000	100	387,737,660	100	32,093,341	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.6 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2530 ของเขตการเดินรถที่ 5

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	90,324,000	22.22	87,888,306	23.01	2,435,694	7.87
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	11,362,000	2.79	10,537,494	2.76	824,506	2.67
1.2.2 เบี้ยขยัน	2,466,000	0.61	2,411,825	0.63	54,175	0.18
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	5,821,000	1.43	5,194,107	1.36	626,893	2.03
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	6,766,000	1.66	6,128,876	1.60	637,124	2.06
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	39,010,000	9.60	37,296,630	9.76	1,713,370	5.54
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,106,000	0.52	1,882,217	0.49	223,783	0.72
1.2.7 อื่น ๆ	89,000	0.02	0	0.00	89,000	0.29
2. สวัสดิการพนักงาน	5,183,000	1.27	6,245,893	1.63	(1,062,893)	3.44
3. เงินบำเพ็ญพนักงาน	10,839,000	2.67	9,840,518	2.58	998,482	3.23
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	79,731,000	19.61	81,365,374	21.30	(1,634,374)	5.28
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	17,858,000	4.39	16,127,157	4.22	1,730,843	5.59
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	52,587	0.01	(52,587)	0.17
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	90,529,000	22.27	82,586,358	21.62	7,942,642	25.67
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	19,454,000	4.79	15,009,681	3.93	4,444,319	14.37
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	8,832,000	2.17	5,967,654	1.56	2,864,346	9.26
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	5,700,000	1.40	5,995,876	1.57	(295,876)	0.96
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	27,000	0.01	134,725	0.04	(107,725)	0.35
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	9,520,000	2.34	6,371,942	1.67	3,148,058	10.18
13. ค่าเสื่อมราคา	931,000	0.23	981,158	0.26	(50,158)	0.16
รวม	406,548,000	100	382,018,379	100	30,936,847	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.7 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2531 ของเขตการเดินรถที่ 5

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	95,852,000	22.96	87,684,099	24.79	8,167,901	12.17
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	10,723,000	2.57	9,560,437	2.70	1,162,563	1.73
1.2.2 เบี้ยขยัน	2,713,000	0.65	2,200,225	0.62	512,775	0.76
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	5,461,000	1.31	5,851,702	1.65	(390,702)	0.58
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	6,730,000	1.61	5,636,049	1.59	1,093,951	1.63
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	38,885,000	9.31	31,853,000	9.00	7,032,000	10.47
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,100,000	0.50	1,680,611	0.48	419,389	0.62
1.2.7 อื่น ๆ	116,000	0.03	0	0.00	116,000	0.17
2. สวัสดิการพนักงาน	7,228,000	1.73	6,554,476	1.85	673,524	1.00
3. เงินบำเพ็ญพนักงาน	11,502,000	2.75	10,476,852	2.96	1,025,148	1.53
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	79,109,000	18.95	68,517,318	19.37	10,591,682	15.78
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	14,921,000	3.57	11,799,462	3.34	3,121,538	4.65
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	60,000	0.01	9,033	0.00	50,967	0.08
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	85,714,000	20.53	58,277,442	16.47	27,436,558	40.86
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	32,250,000	7.72	30,296,000	8.56	1,954,000	2.91
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	8,747,000	2.09	10,037,198	2.84	(1,290,198)	1.92
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	6,275,000	1.50	5,018,675	1.42	1,256,325	1.87
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	214,000	0.05	71,733	0.02	142,267	0.21
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	8,179,000	1.96	7,730,398	2.19	448,602	0.67
13. ค่าเสื่อมราคา	778,000	0.19	522,575	0.15	255,425	0.38
รวม	417,557,000	100	353,777,284	100	67,141,515	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.8 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2529 ของเขตการเดินรถที่ 10

	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	48,905,000	19.30	49,720,316	19.85	(815,316)	3.55
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	7,021,000	2.77	6,911,046	2.76	109,954	0.48
1.2.2 เบี้ยชยัน	1,628,000	0.64	1,584,375	0.63	43,625	0.19
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	4,520,000	1.78	4,127,807	1.65	392,193	1.71
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	3,535,000	1.40	3,287,811	1.31	247,189	0.11
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	32,518,000	12.83	30,940,530	12.35	1,577,470	6.88
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,163,000	0.85	2,270,282	0.91	(107,282)	0.47
1.2.7 อื่น ๆ	85,000	0.03	0	0.00	85,000	0.37
2. สวัสดิการพนักงาน	4,019,000	1.59	3,961,204	1.58	57,796	0.25
3. เงินบำเพ็ญพนักงาน	5,931,000	2.34	5,631,655	2.25	299,345	1.30
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	50,141,000	19.79	47,627,103	19.01	2,513,897	10.96
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	5,052,000	1.99	5,051,600	2.02	400	0.00
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	49,670,000	19.60	58,429,684	23.33	(8,759,684)	38.19
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	10,787,000	4.26	11,006,472	4.39	(219,472)	0.96
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	12,235,000	4.83	5,567,554	2.22	6,667,446	29.07
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	3,081,000	1.22	2,938,118	1.17	142,882	0.62
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	40,000	0.02	21,472	0.01	18,528	0.08
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	7,115,000	2.81	7,346,564	2.93	(231,564)	1.01
13. ค่าเสื่อมราคา	4,935,000	1.95	4,061,746	1.62	873,254	3.81
รวม	253,381,000	100	250,485,340	100	22,939,297	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.9 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปี 2530 ของเขตการเดินรถที่ 10

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	54,256,000	20.80	53,281,986	21.38	974,014	7.24
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	7,015,000	2.69	6,632,773	2.66	382,227	2.84
1.2.2 เบี้ยขยัน	1,485,000	0.57	1,572,950	0.63	(87,950)	0.65
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	4,410,000	1.69	3,917,976	1.57	492,024	3.66
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	3,465,000	1.33	3,189,362	1.28	275,638	2.05
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	31,994,000	12.26	31,293,046	12.56	700,954	5.21
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,324,000	0.89	2,157,393	0.87	166,607	1.24
1.2.7 อื่น ๆ	72,000	0.03	0	0.00	72,000	0.54
2.สวัสดิการพนักงาน	4,395,000	1.68	4,439,457	1.78	(44,457)	0.33
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	6,510,000	2.50	6,173,184	2.48	336,816	2.50
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	47,215,000	18.10	44,830,794	17.99	2,384,206	17.72
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	5,052,000	1.94	3,957,920	1.59	1,094,080	8.13
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	256	0.00	(256)	0.00
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	60,528,000	23.20	59,329,504	23.81	1,198,496	8.91
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	11,095,000	4.25	11,273,691	4.52	(178,691)	1.33
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	8,690,000	3.33	5,017,020	2.01	3,672,980	27.30
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	2,627,000	1.01	3,075,136	1.23	(448,136)	3.33
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	9,000	0.00	113,071	0.05	(104,071)	0.77
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	8,617,000	3.30	7,780,784	3.12	836,216	6.21
13. ค่าเสื่อมราคา	1,125,000	0.43	1,130,673	0.45	(5,673)	0.04
รวม	260,884,000	100	249,166,976	100	13,455,492	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.10 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2531 ของเขตการเดินรถที่ 10

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	57,635,000	21.86	57,704,676	22.82	(69,676)	0.36
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	6,847,000	2.60	6,656,461	2.63	190,539	0.98
1.2.2 เบี้ยขยัน	1863,000	0.71	1,437,875	0.57	425,125	2.18
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	4,128,000	1.57	5,786,134	2.29	(1,658,134)	8.50
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	3,422,000	1.30	3,193,568	1.26	228,432	1.17
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	32,717,000	12.41	28,116,851	11.12	4,600,149	23.59
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	2,392,000	0.91	1,772,179	0.70	619,821	3.18
1.2.7 อื่น ๆ	74,000	0.03	0	0.00	74,000	0.38
2. สวัสดิการพนักงาน	4,652,000	1.76	4,442,160	1.76	209,840	1.08
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	6,916,000	2.62	6,508,535	2.57	407,465	2.09
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	47,738,000	18.11	46,647,159	18.45	1,090,841	5.59
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	3,890,000	1.48	3,726,410	1.47	163,590	0.84
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	58,960,000	22.36	61,530,068	24.34	(2,570,068)	13.18
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	12,416,000	4.71	12,109,217	4.79	306,783	1.57
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	8,714,000	3.31	2,894,477	1.14	5,819,523	29.85
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	3,062,000	1.16	3,083,513	1.22	(21,513)	0.11
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	32,000	0.01	56,104	0.02	(24,104)	0.12
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	7,059,000	2.68	6,445,535	2.55	613,465	3.15
13. ค่าเสื่อมราคา	1,126,000	0.43	722,213	0.29	403,787	2.07
รวม	263,643,000	100	252,833,136	100	19,496,855	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.11 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2529 ของเขตการเดินรถที่ 11

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	59,233,000	12.19	54,577,426	14.50	2,655,574	1.76
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	8,310,000	1.77	7,708,246	2.05	601,754	0.40
1.2.2 เบี้ยชดเชย	2,181,000	0.46	1,700,650	0.45	480,350	0.32
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	4,529,000	0.96	3,311,607	0.88	1,217,393	0.81
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	3,838,000	0.82	3,440,200	0.91	397,800	0.26
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	41,107,000	8.75	25,721,537	6.83	15,385,463	10.20
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	1,299,000	0.28	1,093,051	0.29	205,949	0.14
1.2.7 อื่น ๆ	100,000	0.02	0	0.00	100,000	0.07
2. สวัสดิการพนักงาน	3,686,000	0.78	4,214,381	1.12	(528,381)	0.35
3. เงินบำเพ็ญพนักงาน	6,868,000	1.46	6,404,234	1.70	463,766	0.31
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	112,483,000	23.95	85,311,639	22.67	27,171,361	18.01
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	54,437,000	11.59	54,774,675	14.55	(337,675)	0.22
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	58,594,000	12.48	86,502,365	22.98	(27,908,365)	18.50
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	78,771,000	16.77	16,662,539	4.43	62,108,461	41.17
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	7,556,000	1.61	5,921,372	1.57	1,634,628	1.08
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	571,000	0.12	445,807	0.12	125,193	0.08
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	6,180,000	1.32	5,779,302	1.54	400,698	0.27
13. ค่าเสื่อมราคา	21,932,000	4.67	12,786,751	3.40	9,145,249	6.06
รวม	469,675,000	100	376,355,781	100	150,868,061	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2529 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.12 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2530 ของเขตการเดินรถที่ 11

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	58,369,000	15.21	55,010,393	15.74	3,358,607	3.45
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	7,844,000	2.04	7,125,834	2.04	718,166	0.74
1.2.2 เบี้ยชยัน	1,908,000	0.50	1,604,762	0.46	303,238	0.31
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	3,553,000	0.93	3,352,238	0.96	200,762	0.21
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	3,616,000	0.94	3,178,130	0.91	437,870	0.45
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	27,229,000	7.10	27,067,991	7.74	161,009	0.17
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	1,285,000	0.33	1,495,307	0.43	(210,307)	0.22
1.2.7 อื่น ๆ	68,000	0.02	0	0.00	68,000	0.07
2. สวัสดิการพนักงาน	4,584,000	1.19	4,482,159	1.28	101,841	0.10
3. เงินบำนาญพนักงาน	7,004,000	1.83	6,391,955	1.83	612,045	0.63
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	103,931,000	27.09	82,493,054	23.60	21,437,946	22.00
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	8,066,000	2.10	10,783,890	3.09	(2,717,890)	2.79
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	77,526,000	20.21	88,538,272	25.33	(11,012,272)	11.30
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	67,074,000	17.48	28,920,393	8.27	38,153,607	39.15
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	5,727,000	1.49	5,500,964	1.57	226,036	0.23
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	323,000	0.08	523,686	0.15	(200,686)	0.21
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	5,096,000	1.33	16,332,085	4.67	(11,236,085)	11.53
13. ค่าเสื่อมราคา	435,000	0.11	6,730,990	1.93	(6,295,990)	6.46
รวม	383,638,000	100	349,532,103	100	97,452,357	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2530 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.13 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ ปีงบประมาณ 2531 ของเขตการเดินรถที่ 11

ชื่อบัญชี	งบประมาณ		ต้นทุนจริง		ผลต่าง	
	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%	จำนวนเงิน (บาท)	%
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน						
1.1 เงินเดือน	65,280,000	14.66	61,377,602	14.11	3,902,398	7.85
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :						
1.2.1 ค่าครองชีพ	8,214,000	1.85	7,591,196	1.75	622,804	1.25
1.2.2 เบี้ยขยัน	2,145,000	0.48	1,659,561	0.38	485,439	0.98
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	3,312,000	0.74	4,779,280	1.10	(1,467,280)	2.95
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	4,129,000	0.93	3,268,810	0.75	860,190	1.73
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	36,386,000	8.17	36,036,176	8.29	349,824	0.70
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	1,134,000	0.25	2,123,260	0.49	(989,260)	1.99
1.2.7 อื่น ๆ	107,000	0.02	0	0.00	107,000	0.22
2. สวัสดิการพนักงาน	4,599,000	1.03	5,087,295	1.17	(488,295)	0.98
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	7,833,000	1.76	7,129,731	1.64	703,269	1.41
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	111,205,000	24.98	101,890,516	23.43	9,314,484	18.74
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	22,509,000	5.06	23,493,000	5.40	(984,000)	1.98
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	99,237,000	22.29	102,431,535	23.55	(3,194,535)	6.43
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	60,116,000	13.50	48,008,531	11.04	12,107,469	24.36
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	6,281,000	1.41	5,069,441	1.17	1,211,559	2.44
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	480,000	0.11	158,327	0.04	321,673	0.65
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	9,035,000	2.03	10,797,209	2.48	(1,762,209)	3.54
13. ค่าเสื่อมราคา	3,193,000	0.72	14,032,375	3.23	(10,839,375)	21.80
รวม	445,195,000	100	434,933,845	100	49,711,063	100

หมายเหตุ : % หมายความว่า เป็นร้อยละของยอดรวม

- ที่มา : 1. งบทำการประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
2. งบกำไรขาดทุนประจำปีงบประมาณ 2531 ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตารางที่ 3.14 อัตราเฉลี่ยต่อปีของต้นทุนในเขตการเดินรถที่ 2

ชื่อบัญชี	อัตราเฉลี่ย		
	งบประมาณ	ต้นทุนจริง	ผลต่าง
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน			
1.1 เงินเดือน	20.82*	21.52*	9.25
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :			
1.2.1 ค่าครองชีพ	2.49	2.51	1.80
1.2.2 เบี้ยขยัน	0.70	0.55	2.15
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	2.47	2.09	6.48
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	1.81	1.69	2.71
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	8.41	8.63	13.09
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	0.50	0.52	1.15
1.2.7 อื่น ๆ	0.02	0.00	0.24
2. สวัสดิการพนักงาน	1.62	1.66	0.72
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	2.50	2.56	1.46
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	24.42*	23.90*	28.76*
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	2.75	2.81	1.72
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0.00	0.01	0.06
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	17.68*	17.92*	13.21
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	6.97	6.55	1.93
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	3.45	2.48	16.87
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	1.57	1.70	0.30
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	0.01	0.05	0.48
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	2.16	2.12	1.76
13. ค่าเสื่อมราคา	0.66	0.67	0.01
รวม	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

* เป็นต้นทุนที่มีอัตราเฉลี่ยสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3.15 อัตราเฉลี่ยต่อปีของต้นทุนในเขตการเคินรถที่ 5

ชื่อบัญชี	อัตราเฉลี่ย		
	งบประมาณ	ต้นทุนจริง	ผลต่าง
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน			
1.1 เงินเดือน	22.16*	23.09*	12.99
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :			
1.2.1 ค่าครองชีพ	2.75	2.80	2.23
1.2.2 เบี้ยขยัน	0.61	0.63	0.35
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	1.40	1.47	1.52
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	1.65	1.62	1.88
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	9.69	9.45	10.91
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	0.54	0.49	1.07
1.2.7 อื่น ๆ	0.03	0.00	0.25
2. สวัสดิการพนักงาน	1.59	1.67	3.03
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	2.66	2.49	4.93
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	19.45*	20.49*	9.49
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	4.07	4.03	3.66
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0.00	0.01	0.16
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	21.39*	19.90*	28.23*
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	5.67	5.69	6.92
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	1.99	2.05	4.12
10. ค่าเช่าลิฟท์	1.45	1.46	1.70
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	0.03	0.02	0.29
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1.96	1.87	3.88
13. ค่าเสื่อมราคา	0.90	0.77	2.40
รวม	100.00	100.00	100.00

* เป็นต้นทุนที่มีอัตราเฉลี่ยสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3.16 อัตราเฉลี่ยต่อปีของต้นทุนในเขตการเดินทางที่ 10

ชื่อบัญชี	อัตราเฉลี่ย		
	งบประมาณ	ต้นทุนจริง	ผลต่าง
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน			
1.1 เงินเดือน	20.65*	21.35*	3.72
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :			
1.2.1 ค่าครองชีพ	2.69	2.68	1.43
1.2.2 เบี้ยขยัน	0.64	0.61	1.01
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	1.68	1.84	4.62
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	1.34	1.29	1.11
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	12.50	12.01	11.89
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	0.88	0.82	1.63
1.2.7 อื่น ๆ	0.03	0.00	0.47
2. สวัสดิการพนักงาน	1.68	1.71	0.55
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	2.49	2.43	1.97
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	18.66*	18.49*	11.42
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	1.80	1.69	2.99
6. จ่ายค่าน้ำมันรถร่วมบริการ	0.00	0.00	0.00
7. ค่าเช่ารถโดยสาร-รถองค์การ	21.72*	23.82*	20.09*
8. ค่าเช่ารถโดยสาร-รถเช่า	4.41	4.57	1.29
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	3.82	1.79	28.74*
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	1.13	1.21	1.35
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	0.01	0.03	0.33
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	2.93	2.87	3.46
13. ค่าเสื่อมราคา	0.94	0.79	1.97
รวม	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

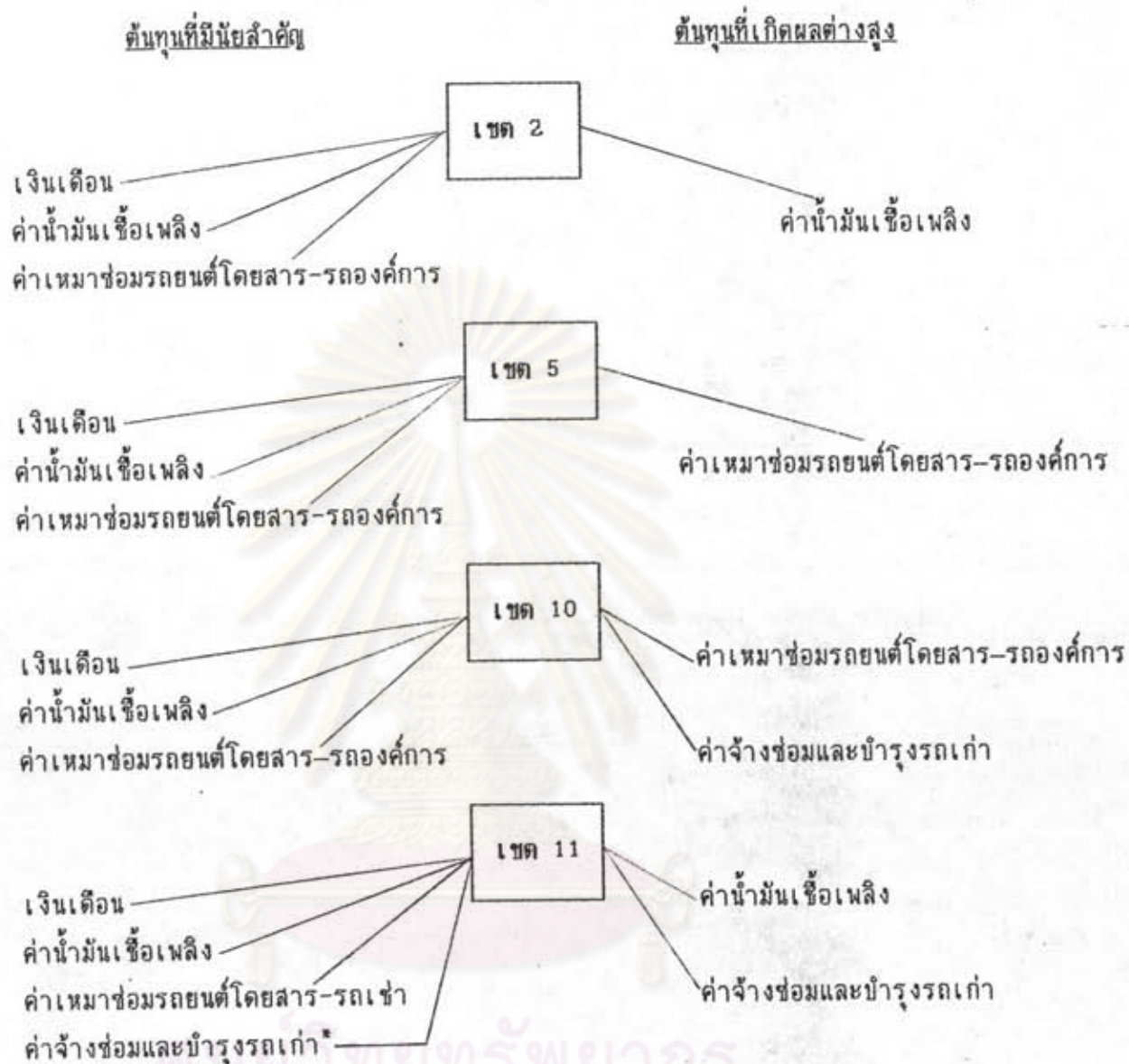
* เป็นต้นทุนที่มีอัตราเฉลี่ยสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3.17 อัตราเฉลี่ยต่อปีของต้นทุนในเขตการเดินรถที่ 11

ชื่อบัญชี	อัตราเฉลี่ย		
	งบประมาณ	ต้นทุนจริง	ผลต่าง
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน			
1.1 เงินเดือน	14.02	14.78*	4.35
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :			
1.2.1 ค่าครองชีพ	1.89	1.94	0.80
1.2.2 เบี้ยขยัน	0.48	0.43	0.54
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	0.88	0.98	1.32
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	0.90	0.86	0.81
1.2.5 เงินเปอร์เซ็นต์	8.01	7.62	3.69
1.2.6 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	0.29	0.40	0.78
1.2.7 อื่น ๆ	0.02	0.00	0.12
2. สวัสดิการพนักงาน	1.00	1.19	0.48
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	1.68	1.72	0.78
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	25.34*	23.23*	19.58*
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	6.25	7.68	1.66
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	0.00	0.00	0.00
7. ค่าเหมาซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	0.00	0.00	0.00
8. ค่าเหมาซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	18.32*	23.96*	12.07
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	15.92*	7.91	34.89*
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	1.50	1.44	1.25
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	0.10	0.10	0.31
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1.56	2.90	5.11
13. ค่าเสื่อมราคา	1.83	2.85	11.44
รวม	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

* เป็นต้นทุนที่มีอัตราเฉลี่ยสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

แผนภาพที่ 3.1 ต้นทุนที่มีนัยสำคัญและต้นทุนที่เกิดผลต่างเป็นจำนวนเงินสูง
ของแต่ละเขตการเดินรถ

* มีนัยสำคัญ เฉพาะส่วนที่เป็นต้นทุนตามงบประมาณ

จากแผนภาพที่ 3.1 จะเห็นได้ว่าต้นทุนที่เกิดผลต่างสูงจะเป็นรายการที่มีนัยสำคัญ ยกเว้นค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่าของเขต 10 การเลือกต้นทุนเพื่อนำมาสร้างตัวแบบจากหลักเกณฑ์ต้นทุนที่มีนัยสำคัญและเกิดจำนวนผลต่างสูงนั้น ในแต่ละเขตจะมีรายการเงินเดือน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเหมือนกัน ค่าเหมาซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การมีใน 3 เขตที่รับผิดชอบ รถโดยสารธรรมดา คือ เขต 2 เขต 5 และเขต 10 ส่วนเขต 11 ซึ่งรับผิดชอบรถโดยสารปรับอากาศจะเป็นค่าเหมาซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า นอกจากนี้ เขต 10 และ เขต 11 ยังมีต้นทุนค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่าซึ่งในเขตอื่น ๆ ไม่มี

แม้จะได้พิจารณาถึงความมีนัยสำคัญและปัญหาผลต่างที่เกิดขึ้นแล้ว การพิจารณาดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่าต้องสร้างตัวแบบของต้นทุนตามแผนภาพที่ 3.1 ทั้งหมด เพราะจำเป็นต้องพิจารณาถึงการจำแนกต้นทุนตามลักษณะพฤติกรรม (Behavior) และตามความรับผิดชอบ (Responsibility) ของเขตการเดินทางซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ การพิจารณาเลือกต้นทุนดังที่กล่าวไว้แล้ว

การจำแนกประเภทต้นทุน

ต้นทุนมีความหมายแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ที่นำไปใช้ จึงมีการจำแนกประเภทต้นทุนตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ต้นทุนหลายประเภท แต่การพิจารณาเลือกต้นทุนเพื่อสร้างตัวแบบนั้น ควรจำแนกตามลักษณะพฤติกรรม (Behavior) และตามความรับผิดชอบ (Responsibility) ของเขตการเดินทาง ดังที่ได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ไว้

การจำแนกตามลักษณะพฤติกรรม (Behavior) ของต้นทุนนั้นยากที่จะให้ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ต้นทุนแต่ละตัวนั้นไม่มีลักษณะที่เด่นชัดแน่นอน ดังนั้น การแบ่งประเภทต้นทุนจึงต้องอาศัยลักษณะที่ค่อนข้างเด่นชัดที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1. ต้นทุนคงที่ (Fixed Costs)
2. ต้นทุนผันแปร (Variable Costs)
3. ต้นทุนกึ่งผันแปรและต้นทุนกึ่งคงที่ (Semivariable and Semifixed Costs)
4. ต้นทุนที่ไม่มีแบบระเบียบที่แน่นอน (Irregular Costs)

ต้นทุนคงที่ มีลักษณะเด่นชัดว่าจะคงที่ตลอดไปในช่วงการผลิตหนึ่ง ๆ (Relevant Cost Range) หรือไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพราะระยะเวลาที่พิจารณาเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าใช้ช่วงระยะเวลานานต้นทุนคงที่จะไม่คงที่ตลอด แต่ถ้าช่วงระยะเวลานั้นสั้น ต้นทุนส่วนใหญ่จะมีลักษณะคงที่²

² กัญญา นวลแข, ดวงมณี โกมารทัต และวรกัลยา วัฒนสินธุ์ ม.ล., "ความหมายและการจำแนกต้นทุน", ลัษณะต้นทุน. กรุงเทพมหานคร : หน้า 13-15.

ต้นทุนผันแปร มีลักษณะแปรเปลี่ยนไปตามปริมาณการผลิต และเป็นสัดส่วนเดียวกันในช่วงการผลิตหนึ่ง ๆ

ต้นทุนกึ่งผันแปรและต้นทุนกึ่งคงที่ ต้นทุนกึ่งผันแปรมีลักษณะผสมทั้งที่เป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร กล่าวคือ จำนวนรวมของต้นทุนจะเปลี่ยนแปลงตามปริมาณกิจกรรม แต่ไม่ได้แปรไปในอัตราส่วนโดยตรงกับปริมาณกิจกรรม ส่วนต้นทุนกึ่งคงที่มีลักษณะคงที่ในช่วงกิจกรรมหนึ่ง ๆ เมื่อช่วงกิจกรรมเปลี่ยนแปลงไปอีกระดับหนึ่งต้นทุนก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย และจะคงที่เท่าเดิมตลอดช่วงกิจกรรมใหม่ ลักษณะของต้นทุนจึงเหมือนขึ้นบันไดบางครั้งจึงเรียกว่าต้นทุนตามขั้นกิจกรรม

ต้นทุนที่ไม่มีแบบระเบียบที่แน่นอน มีลักษณะกระจัดกระจายไม่สามารถจัดหมวดหมู่ได้ ไม่มีบรรทัดฐาน ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการเฉพาะจัดหมวดหมู่ว่าควรเป็นต้นทุนประเภทใด

ในทางปฏิบัติยากที่จะมีพฤติกรรมของต้นทุนเป็นคงที่หรือผันแปรอย่างจริงจัง ดังนั้นการจำแนกต้นทุนตามลักษณะพฤติกรรมขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ จึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ศึกษาในการนิยามกำหนดลักษณะของต้นทุนเอง³

การบริหารงานเขตการเดินรถขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ แบ่งเป็นเขตการเดินรถ 10 เขตตามระบบศูนย์กำไร ซึ่งเป็นศูนย์ความรับผิดชอบแยกออกจากกันแต่ละเขต การจำแนกประเภทข้อมูลเพื่อใช้ในการวัดผลตามความรับผิดชอบของศูนย์กำไรหรือเขตการเดินรถขององค์การ แบ่งออกได้ดังนี้

1. ต้นทุนที่ควบคุมได้ (Controllable costs)
2. ต้นทุนที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable costs)

ต้นทุนที่ควบคุมได้ เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งผู้จัดการหน่วยงานมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับต้นทุนดังกล่าวนี้

ต้นทุนที่ควบคุมไม่ได้ เป็นต้นทุนที่กำหนดได้ว่าเป็นของหน่วย แต่ผู้จัดการไม่สามารถตัดสินใจในรายการดังกล่าวนี้ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ดวงมณี โกมารทัต ผศ. การบัญชีต้นทุน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 29-31.

การจำแนกต้นทุนขององค์การตามลักษณะพฤติกรรมและตามความรับผิดชอบ

การจำแนกต้นทุนขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครตามลักษณะดังกล่าวข้างต้นสามารถกำหนดได้ ดังนี้

ชื่อบัญชี	ประเภทต้นทุน	
	ตามลักษณะพฤติกรรม	ตามความรับผิดชอบ*
1. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน		
1.1 เงินเดือน	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน :		
1.2.1 ค่าครองชีพ	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
1.2.2 เบี้ยขยัน	ต้นทุนคงที่	ควบคุมได้
1.2.3 ค่าล่วงเวลา	ต้นทุนผันแปร	ควบคุมได้
1.2.4 เบี้ยเลี้ยง	ต้นทุนคงที่	ควบคุมได้
1.2.5 ค่าพาหนะเหมาจ่าย	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
1.2.6 เงินเปอร์เซ็นต์	ต้นทุนผันแปร	ควบคุมได้
1.2.7 อื่น ๆ **	ต้นทุนกึ่งคงที่	ควบคุมไม่ได้
2. สวัสดิการพนักงาน	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
3. เงินบำเหน็จพนักงาน	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	ต้นทุนผันแปร	ควบคุมได้
5. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
6. จ่ายคืนรถร่วมบริการ	ต้นทุนผันแปร	ควบคุมไม่ได้
7. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
8. ค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถเช่า	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
9. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรถเก่า	ต้นทุนกึ่งคงที่	ควบคุมได้
10. ค่าเช่าสินทรัพย์	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้
11. ค่าเสียหายอุบัติเหตุ	ต้นทุนผันแปร	ควบคุมได้
12. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	ต้นทุนกึ่งคงที่	ควบคุมได้
13. ค่าเสื่อมราคา	ต้นทุนคงที่	ควบคุมไม่ได้

* ตามความรับผิดชอบของเขตการเดินรถ

** ผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ประกอบด้วย ค่าจ้างแพทย์ ค่าเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง

จากแผนภาพที่ 3.1 ซึ่งได้เลือกต้นทุนที่มีนัยสำคัญและจำนวนเงินผลต่างสูงไว้
แล้วนั้น เมื่อนำมาพิจารณาถึงการจำแนกต้นทุนตามลักษณะพฤติกรรมและตามความรับผิดชอบแล้ว
จะเห็นว่าบัญชีเงินเดือน บัญชีค่าเช่าซ่อมรถยนต์โดยสาร-รถองค์การ บัญชีค่าเช่าซ่อม
รถยนต์โดยสาร-รถเช่า แต่ละรายการต่างเป็นต้นทุนคงที่ ส่วนบัญชีค่าจ้างซ่อมและบำรุง
รถเก่านั้นเป็นต้นทุนกึ่งคงที่จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเลือกต้นทุนตามที่กำหนดไว้ คงมีเพียง
บัญชีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเท่านั้นที่จัดเป็นต้นทุนผันแปร ดังนั้น เมื่อนิยามเลือกต้นทุนตามเกณฑ์
ทั้งหมดแล้วรายการที่จะนำมาสร้างตัวแบบต้นทุนในแต่ละเขตการเดินรถจะมีเพียงรายการเดียว
คือ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งตรงกับต้นทุนที่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้ความสำคัญยิ่งอยู่แล้ว
ส่วนวิธีการสร้างตัวแบบต้นทุนจะกล่าวไว้ในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย